

ГЕРГАНА
ПАВЛОВА-ПЕТРОВА

Танго
на живота

Гергана Павлова~Петрова

Танго на Живота

Велико Търново
2018

© Гергана Георгиева Павлова-Петрова – автор, 2018

© Издателство „Фабер“, 2018

ISBN 978-619-00-0785-2

Гергана Павлова-Петрова

ТАНГО НА ЖИВОТА

•

Формат: 90 x 100/16

Печатни коли: 29,25

•

Предпечат и печат:

ФАБЕР – В. Търново, п.к. 241

(062) 600 650; www.faber-bg.com

Гергана Павлова~Петрова

Танго на Живота

f

На вас.

...Искам...

(Из „Живот“, 2004)

Искам да прогледна...
Искам да видя това, което и другите не виждат...
Искам да проникна отвъд понятното за човешкия разум...
Искам душата ми да се слее с Необятното...
Искам да изживея Вселената...
Искам да се родя в свободата Й...
Искам да бъде това, което съм била и което ще бъде...
Искам да изпитам Енергията...
Искам да превърна частта в Цялото...
Искам да бъде Вселената...
...макар и за миг...

11 октомври 1999 г.

ПРЕДИСЛОВИЕ

From: Gergana Pavlova~Petrova <gergana.pavlova@equinox-partners.bg>

Subject: Intunity Coaches Class 8 | **Поздрави и отчетност**

Date: August 11, 2017 at 11:27:48 GMT+3

To: Intunity Coaches Class 8

Сс: Plamen Petrov <plamen.petrov@equinox-partners.bg>

Скъпи мои Коучове от последния модул,

Пиша ви с поздрави от морето и за да се отчета в продължение на последната ни сесия, посветена на новия модел на живота ми, „Баланс“.

Все още не съм си нарисувала Афродита и Зевс, и всички останали „джоджонковци“ от Архетипите, но за сметка на това създадох нещо още по-придвижващо за мен. Отдадох се на времето и пространството и след като позволих на морето да отмие известна част от натрупаната умора, а на вятъра – да разсее мъглите в главата ми, съвсем импулсивно и от сърце се отдадох на Твореца в мен.

Следвайки повика на *(забележете името)* Джоджо Мойс да си купя още нейни книги, попаднах в единствената книжарница в Несебър и бях привлечена от „краските“. За да съкратя историята – запасих се с акрилни перлени бои, четки и блокчета за рисуване, както и с тази прекрасна кутия за художнически материали.

Пращам ви усмихнатата снимка с благодарност към Себе си и към вас за това, че заедно отключихме Твореца в мен. И сега, изпаднала в безвремие, незнайно колко дни от началото на срещата ми с морето, се чувствам отново свързана със Себе си.

Усещането е неописуемо. Радост и Наслада! ☀️🌀🕊️🎵😊❤️

Сърдечни морски поздрави и вдъхновение ~ за прекрасни Сътворения:)

С обич и благодарност,

Гери

Част 0

В КРАЯ НА
НАЧАЛОТО

0.1.

17 АВГУСТ 2017

Вече 2 седмици навътре в почивката (и медения ни месец) и с може би по-малко от 2 часа чисто техническо време навътре в морето; след 8 прочетени книги и една започната; две нарисувани (или по-скоро омацани) с акрил рисунки; след сравнително добро количество и качество сън и малко повече вътрешно пространство – започвам да пиша тази книга. Може би желанието ми да пиша се отприщи след няколкото дължини тази сутрин в ледено студения басейн, след като осезаемо се събудих – и буквално, и метафорично. Или вероятно се дължеше на набързо изгълтаните книги, в резултат от което започнах да мисля и да сънувам в книжни редове... Не знам. Знам само, и съм благодарна, че започнах да пиша.

От поне четири години флиртувам с мисълта да се пренеса в бяла къща на морето за няколко месеца и да пиша книга. Представях си се потънала в мелодията на морските вълните и летния бриз и прекъсвана само от моментите, в които отивам за кафе или бързо хапване (когато съм в полето на Вдъхновението не ми е нужна физическа храна) или пък до тоалетната, в резултат от погълнатите количества кафе и вода.

Понякога обаче на някои мисли им е необходимо повече време, за да узреят и да почнат да дават плод, преди да се спуснат като на слалом от главата – до ръцете и краката, които на свой ред да започнат да ги материализират. Тези мои мисли поне бяха такива. И към тях бях прибавила щипка от ново-зараждащата се последните дни съблазнителна идея – да пиша на децата ни, които още дори не са се появили на бял свят.

Е, времето на морския бряг няма да е повече от месец. Къщата не е бяла, а кафява и освен това не е къща, а апартамент-хотел. А книгата не е това, за което си бях представяла, че ще пиша (*Intunity коучинга*), а е за живота. Моят живот. От миналото, в настоящето и за бъдещето.

0.2.

ЗВЕЗДИТЕ МИ ГОВОРЯТ

Ще ви разкажа за вашата Майка, родена на 22 април (зодия Телец, асцендент Рак и Ментален Прожектор по Хюман Дизайн) и за вашия Баща, роден на 22 октомври (зодия Везни, асцендент Близнаци и Генератор по Хюман Дизайн).

Според Хюман Дизайн сме двойка на бъдещето – Генератор и Прожектор – стига Пламен да иска да ме чуе какво му говоря, а аз да се науча да го питам дали въобще иска да му говоря. Според партньорската ни карта по Хюман Дизайн – каквото и да сме правили, и на край света да сме отишли, със сигурност сме щели да се открием. Също като магнити, които се търсят във Вселената и неистово се привличат от двата ѝ срещуположни краища. С други думи, нямало е начин да не се намерим. Дълбоко в себе си знаех това може би още от деня, в който се срещнахме, но за това – по-нататък.

Какво още говореха Звездите? Ако разположите датите ни на астрологичния календар, ще видите как те са точните противоположности, свързани по права линия – отгоре и отдолу на астрологичното колело. Бях чела някъде, че в най-добра съвместимост са противостоящите си зодии. И така Телец най-добре си подхожда със Скорпион, а Овен – с Везни. Като се има предвид, че и двамата сме родени на границата с друга зодия, то спойката е още по-силна, а привличането – още по-голямо в нашите безкрайни различности и противоположности. И както Славина беше отбелязала преди време:

– Вие сте уникално съчетание на всички елементи ведно – Въздуха и Водата (от Везните и Скорпиона) и Огъня и Земята (от Овена и Телца). Постоянно ви наблюдавам и виждам как всички елементи се проявяват. Просто е уникално!

Това не можеше да бъде по-вярно. Дори и да не разбирах нищо от астрология, и да не бях чела или чувала за тези неща – може би след години наблюдения и само-наблюдения сама щях да установя, че ние сме толкова безкрайно различни, че няма как да не бъдем привлечани като магнит един към друг. Добре, че половин година след началото на връзката ни един познат, който поназнайваше от астрология, след като дълго бе разглеждал общия ни хороскоп, с вълнение се беше опитал да ми предаде какво вижда в него:

– Не знам как да ти го обясня, но на духовно ниво сте много свързани. Има някаква много силна връзка между вас... А бе, ще ти го кажа така – ако се карате, се карат Его-тата ви.

Дълго време тези думи ме крепяха като кораб, грижливо завързан и здраво прикрепен към пристанището, на което е акостира по-рано. Пристанище, което често беше посещавано от силни бури и опустошителни торнада, които се стремяха да разкъсат въжетата и да освободят кораба, за да отплава в открито море. Това е и мисията на един кораб, ако си помислите – да плава, не да стои привързан към пристанище и да се прави на къща например. Сега се радвам, че не се оставих на бурите да ни отнесат и да ни потопят във водовъртежа на живота, защото (както си казвахме в първите 3 години от връзката ни) след всяка буря Слънцето винаги се появява и открива пред теб хоризонта, за да можеш да го видиш по-ясно отпреди. И е достатъчно да помниш, да знаеш, да вярваш, че дори и по време на буря – Слънцето винаги е някъде там, дори и да не можеш да го видиш в момента.

0.3. СВАТЪБАТА

Оженихме се на 30 юли 2017 – точно 2 седмици и 4 дни, след като положих началото на тази книга. Дата, която избрахме, след като се бях консултирала най-напред с една приятелка, която разбираше от възлите на Луната и колко важни бяха те за хармонията в брака; с една друга приятелка номероложка; с моя коучинг клиентка, която гледа с махало, а чрез нея – и с неин приятел астролог. Последният ѝ беше споделил следното, а тя ми го беше пратила:

*„Човекът до теб ти е много подходящ, много добър синхрон през годините ще имате. Когато определяте датите за брак, да не четете в нета кога са ретроградните планети, без значение дали те са Венера, Меркурий или други, защото на вас двамата като двойка не оказват влияние. Подходящите дати за брак астрологично погледнато са следните:
29 – 30 юли – мн добре
19 – 20 август
16 – 17 септември
23 – 24 септември
Октомври не е подходящ изобщо.“*

Вероятно и без тяхната намеса пак щяхме да стигнем до тази дата по един или друг начин, макар и допреди това винаги да си бях представяла, че ще правя сватба през пролетта. Обичам пролетта – символ на раждането, на създаването, на събуждането с нови сили в разцвета на живота. През пролетта, малко преди рождения ми ден, започвам да се изпълвам със сили и вдъхновение за живот, с енергия, която създава и сътворява. Затова и малко се стреснах, когато на въпроса ми „Каква дата да изберем?“, Пламен беше отвърнал: „Ще се оженим през

лялото. Тогава е най-хубаво, пък и ще го съчетаем с ваканцията ни“.

Той често успява да „пророкува“ разни неща и това вече не ме изненадва. Както не би ме изненадало и това, че този бързо-изстрелян отговор от негова страна най-вероятно бе дошъл от намерението му да не отделя от безценното си време за неща „извън работата“ и от желанието му да оптимизира дори и времето за почивка. Не че това ме притесняваше, даже напротив – заради бизнес ангажиментите, които се очертаваха до средата на годината, аз самата не виждах друга възможна пролука преди това. Случваше се дори да се шегуваме, че в краен случай ще излезем в някоя обедна пауза по време на някое обучение, ще отидем в най-близкия ритуален дом и ще подпишем.

Въпреки че външно изглеждах спокойна, вътрешно усещах доста силно тихото си притеснение и свиване в стомаха от факта, че *„не виждам нищо... никоя дата не ми говори, никоя дата не ме кани...“* Не чувах никакъв отклик. По едно време започнах да се притеснявам и от самото притеснение (нали си нямах друга работа!) – *„Какво ли означава това, че не виждам Датата? Какво ли ми казва това? Дали не трябва да го оставим за другата година?“... Или пък „да не би това да ми казва, че е по-добре да не се женим въобще?“* Вселената обаче мълчеше, оставяше ме сама да определя датата на поредното ново начало в живота ми.

Накрая, след като вече се бях лутала достатъчно дълго време в тъмното, без да има изгледи вътрешно да мога да разпозная светлината на решението – сметнах, че мога да се предам пред избора на *30.07.2017*. Тази дата съдържаше в себе си достатъчно символика, за да рационализирам избора си. Най-напред, в нея видимо присъстваха цели две 7-ци:

– Хубаво е в датата да има 7 – посъветвала ме беше Жени (друга приятелка, „консултант по общите въпроси“) – Може би затова тази година хората отново са започнали да се женят, такава суша беше през 2016... Знаеш ли, че и Верчето ще се

жени тази година? Идват да правят сватбата си тук на 1 септември на някакъв голф клуб близо до София.

Освен това сборът от цифрите на датата ни се свежда до 11, което заедно с 22 е специално число в астрологическите и номероложките среди. Часът беше далеч по-лесен избор. Веднага се спрях на 11.00 ч. – часът, в който съм родена. И, както Гал Сасон (популярен астролог) ми беше съобщил години по-рано: „*Когато си се родила, ако си погледнела нагоре, си щяла да видиш Венера точно над теб*“. Венера, която беше повелителката на Везните, мислех си аз години по-късно.

И така, вече имахме две 7-ци, две 11-ки, а $2 \times 11 = 22$ – рождените дати и на двама ни. Смятах, че тази символика е значима и напълно достатъчна, за да сложа точка на този драматичен епизод. След като избрахме датата и я заковахме в календара на Обредния дом във Враца, значително се успокоих, макар и това да не трая дълго.

Следваше епизод от драмата около избора ми на фамилия за след брака. Дали да го запазя? Или да го сменя? Или да го запазя и да добавя това на бъдещия ми съпруг? Отново благодарение на моята клиентка и няколко проведени разговори с приятелки (вкл. дъщерята на едната от тях), избрах да добавя фамилията на Пламен към своята с тире и да стана Г-жа Гергана Павлова-Петрова (а специално за Фейсбук щях да стана *Gergana PavLove~Petrova*). Това, обещаваеше махалото, щеше да вдигне вибрацията ми с цели 4 единици, а според Рали и Софи (майка и дъщеря):

– Добре е (*разбирайте – на тази възраст и след като вече съм си изградила някакво име в бизнес средите*) да си запазиш своята фамилия, но и да покажеш, че приемаш фамилията, а с това, и семейството на твой съпруг. Ако трябваше аз сега да избирам, със сигурност бих избрала да съм с тире – Ралица Жековска-Бобочикова. Но на онези години не съм се замисляла много-много, макар и мен също вече да ме познаваха много хора по името Жековска в бизнес средите. Със сигурност обаче не бих останала само Жековска...

– Да, бе! Как така ние всички ще сме Бобочикови, а само ти ще си Жековска! – намеси се 11-годишната ѝ дъщеря София Бобочикова (*също Прожектор*), след като по-рано твърдо и непоколебимо ми бе дала съвета си с краткото: „*С тире!*“

Притеснението покрай избора на дата и фамилия беше нищо в сравнение с драмите ми точно една седмица преди сватбата. Нямах място в календара си за повече време организация и подготовка и затова с нетърпение и почти пълно изтощение очаквах да дойде единствената възможна седмица – тази преди датата – която бях планирала да бъде *наистина* спокойна и която щях да прекарам в нищо-правене, излежаване до късно в леглото, масажи, маникюри и фризьори и настройване за „Големия Ден“. Ала „армията на суетата“, запасена със своите хапещи и изсмукващи капани и капанчета, не смяташе да ми отпусне това време просто ей така.

До 3 дни преди датата на сватбата нямах рокля. Буквално! А в навечерието на сватбата все още „нямах“ рокля, тъй като трябваше да избирам от две. Осъзнах, че изобщо не обичам да съм изправена пред избори и то от типа: „*На какво казваш „да“? И на какво казваш „не“?*“ – макар и това често да беше въпрос, който използвах в коучинг сесиите си с клиенти. Поне се радвах, че в деня на сватбата ни нямаше да гледам на въпроса: „*Гергана Павлова, взимате ли Пламен Петров за Ваш законен и доверен съпруг?*“ като на избор, а по-скоро като на нещо отдавна предрешено от Звездите и създадено по волята на поредица от щастливи случайности и 3 първи години от нашата връзка, прекарани в търкане и изглаждане на различията ни. А те, повярвайте ми, бяха (и все още са) много.

И така, за да обобщя – дни преди сватбата най-напред страдах от това, че нямах нищо, от което да избирам, а след това – и от това, че имах повече от една опция. Двете крайности. *Дали не се връщам полека-лека към старото ми Аз, онова от преди 30-та ми годишнина?* А само като си помисля, че искахме просто да влезем в ритуалния дом, да подпишем – небрежно облечени и в същото време напълно отдадени на случващото

се... И че си се представях с рокля и кецове (точно като Анита на нейната сватба една година по-рано), а Пламен – с дънки и риза, и може би маратонки? А виж какво се беше случило сега! Сега си позволявах да влизам в неразрешимите и опустошителните „драми на суетата“ и провеждах среща с едно непознато (*или може би отдавна забравено*) „Аз“, което се интересуваше как ще изглежда и с какво ще бъде облечена на този единствен по рода си ден в живота ѝ. Ден, за който бе мечтала и си бе представяла от 6-годишна. И който се бе приучила да не си представя през последните 7 години.

* * *

From: "Nina Gergova"

Subject: Re: Intunity Coaches Class 8 | Поздрави и отчетност

Date: August 16, 2017 at 10:41:21 GMT+3

To: "Gergana Pavlova~Petrova" <gergana.pavlova@equinox-partners.bg>

Скъпа моя Радост и Наслада,

Няма нищо по-прекрасно да се насладиш на безметежното удоволствие да БЪДЕШ, още по-хубаво е да го споделиш с любими хора.

Благодаря ти, че ни правиш част от това пътешествие на душата. Вече знам, че не съм сама и не съм откачения идеалист, дето натрапчиво вярва в радостта от живота:)

Като добър ученик на своя Учител и аз се отчитам, че постигнах прекрасни резултати във Варна, ползвайки всичко, което научих по време на програмата. За пореден път се уверявам как работят коучинг уменията на всички нива човешки взаимоотношения, и че когато успявам да остана в центъра и Нулата наистина се случват чудеса.

Благодаря ви от сърце!

Предстоят ми сериозни изпитания до полагането на изпита и във всичко останало, което натворявам ежедневно, но вече и на това гледам с детско любопитство и огромно доверие в голямата картина.

Интересно е как сесиите по време на последния модул продължават да работят в посока осъзнаване, себесъздаване, проекция и сътворяване на нова реалност.

Друго си е да го видиш в действие!

Радвам се, че мога да го споделя и аз с вас.

Поздрави и прегръдки!

Нина

Част първа

ПЪРВИТЕ 30

1

ТЕЛЕВИЗИЯТА НА 80-ТЕ

Като малка обичах да разговарям със себе си. И да си мисля за какви ли не неща. Да разсъждавам, да изследвам света около себе си и в себе си, но най-вече – света на другите и взаимодействието ми с тях. Сега, като се замисля, най-силни са спомените ми от разговорите ми със самата мен и дълбокото-мисленото съзерцание на света, отколкото каквито и да било други разговори. Често успях да изумявам родителите си с интересни умозаклучения и с дръзки проникновения.

Спомням си един случай, в който цялото семейство се бяхме събрали пред телевизора в хола, за да гледаме някакъв филм по БНТ (сега известен като Канал 1), в който се спомена думата „лакей“. Няколко реплики от филма по-късно брат ми беше попитал какво означава „лакей“ и аз – сякаш се бях свързала се с някакъв невидим речник в пространството и неподозирана библиотека от знания (макар тогава да съм била на колко, 8 – 9 години?) – бях издекламирах като в транс *моята* дефиниция, все едно рецитирах директно от *Източника*. Не мога да си спомня какво точно бях казала в отговор (нещо от сорта на „човек, който се слага на другите“, което си беше доста точно предвид контекста на сцената от филма). Но още с изговарянето, знаех, че това не е просто „много точна“ дефиниция за думата, това беше самата дефиниция. Право в целта. Думите ми бяха накарали Мама и Татко да онемееят за кратко и след това съвсем обрано (като типичните англичани, макар и те да не бяха такива, но за сметка на това бяха *учители*) и с коктейл от учудване и изтънчена въздържаност бяха изразили възхищението си от мен. За кратко дори ми се беше сторило, че баща ми се усмихна (открито или прикрито, не мога да преценя) в доволна усмивка, която казваше „*това е то – моята дъщеря!*“ След това филмът беше продължил, а аз – докато двамата с

брат ми зяпахме с интерес екрана – вътрешно се радвах и чудех „откъде ми се взеха тези думи и това знание“?

По онова време телевизията, а още повече игралните филми, бяха като скъпоценен камък – рядко и скъпо за сърцето удоволствие. Доколкото си спомням, имахме само един канал, който стартираше програмата си около 16 – 17 ч. следобед и продължаваше до 22 ч. В петъците ни се отпускате малко повече развлечение – с игралните филми от поредицата „Студио Х“, най-интересната от всички.

На фона на сегашното изобилие от филми, новинарски програми, документални поредици, телевизионни сериали и какво ли още не, създавани от съвременния човек – тогавашната развлекателна индустрия може да се каже, че все едно беше на хранителен режим. На пости или дори – веган, в сравнение с пищната шведска маса, която тази индустрия и нейните разклонения предлагат сега, при това с достъп от почти всяка точка на земята.

В 19.50 всяка вечер започваше 10-минутното предаване „Лека нощ, деца!“ или „миуча-нунча“, както го наричаше Мама и както аз съм го пеела заедно с телевизора, докато съм пригласяла на така добре познатата ми песничка от тогава. Това е било недвусмислено и, признавам, доста елегантно послание към родителите и децата, че след този час всички деца под еди-каква-си възраст трябваше да сме по леглата си. В 20.00 ч. започваше новинарската емисия, последвана от спортната рубрика и „Времето“. А след това беше отредено за игрален филм (български, руски или чуждестранен – като „Седморката на Блейк“) или за някой сериал като „Робинята Изаура“, който се явява и предвестникът на цяла индустрия съвременни хитови латино-американски, индийски и турски сериали.

Времето за филмите вечер беше като семеен оазис на-сред пустинен остров. И това правеше за мен изобретението *телевизия* по-ценна от каквото и да било друго, тъй като ни събираше всички заедно, застинали в пълна концентрация и вперени в една обща точка – екранът на стария голям телеви-

зор, руско производство. Екранът – като олицетворение на общата семейна мисия и цел. Вечер подир вечер се събирахме и гледахме заедно. Татко, разположен удобно на фотьойла, а ние с Мама и Мило – насядали по табуретките или на пода. И, сигурна съм, това се случваше не само в нашето семейство.

Спомням си съвсем ясно една лятна августовска вечер, в която излъчваха серия от „Седморката на Блейк“. По време на филма нещо ме подтикна да се откача от екрана за миг и да изляза на терасата. Направих го буквално с тичане, да не би изпусна капчица от скъпоценната „течност“. Навън все още беше светло и от осмия етаж на нашия блок – в радиус от километри или докдето стигаше погледът ми – не се виждаше жива душа. За момент останах така, вцепенена от замръзналата картина и притаила дъх, наслаждавайки се на всепоглъщащата тишина и празнота отвън и бегло долавяща звуците от телевизора вътре. След миг влязох и със смесица от възторг, радост и удивление, споделих с всички откритието си, което така или иначе очаквах да открия: „*Не мога да повярвам! Няма жива душа навън! Всички сега са си вкъщи и гледат „Седморката на Блейк!... Това значи, че всички ЗАЕДНО сега гледаме „Седморката на Блейк“!*“

Не знам защо, но това събитие ме бе накарало да се почувствам истински развълнувана и дълбоко свързана с познатите и непознатите хора някъде там, седнали пред собствените телевизионни приемници... Далеч по-свързана с тях, отколкото съм сега – през Facebook, Twitter, LinkedIn или Instagram. И то само за един кратък миг, който щеше да бъде добре да бях задържала по-дълго и по-плътно в себе си, вместо да бързам да се върна обратно, за да бъда погълната отново от екрана, образите и картините, които се пресъздаваха пред очите ми... Един безценен миг, в който бях осъзнала три неща.

Първо, че всички хора сме хора и (дори хората в България) можем да бъдем добри един към друг, стига да имаме някаква обща цел – нещо извън нас, което да събира погледите ни в една точка. Както в този случай успешно се справяше екранът.

Второ, че всички сме свързани. Усетих го толкова силно, че дори не ми беше нужно да го рационализирам – аз просто го знаех.

И не на последно място, че нищо човешко не ни е чуждо, а още по-малко развлеченията и емоциите, които те носеха със себе си.

ЛЕКСИКОНИТЕ

Навремето те бяха едно от момичешките развлечения – може би предвестникът на Facebook и Instagram. Не съм сигурна какво бе точното им предназначение, но знам, че позволяваха взаимното опознаване, а и бяха модерни за времето си. Всяко *второ* момиче си имаше такъв. Аз бях от *първите* – в смисъл, че няхах собствен лексикон, но за сметка на това пък пишех в тези на моите приятелки. Това бяха добре поддържани тетрадки, за които се полагаха извънредни грижи. Красиви и цветни – с картинки, снимки или изрезки от вестници и списания, и със стандартните въпроси в тях:

- *Как е казваш?* – Гергана
- *Къде живееш?* – гр. Враца, пълен адрес
- *Как се казва баща ти?* – Георги
- *Как се казва майка ти?* – Емилия
- *Имаш ли брат или сестра?* – Брат
- *Как се казва брат ти?* – Милослав
- *Как се казва сестра ти?* – нямам сестра
- *Какво работят твоите родители?* – учители в ЕСПУ „Анри Барбюс“ (което по-късно бе преименувано на ЕГ „Йоан Екзарх“), *мама е учител по физика, а татко – по география*
- *На колко години си?* – На 10
- *Кой е любимият ти автор?* – Агата Кристи
- *Колко приятелки имаш?* – толкова и толкова (започвах да броя на пръсти и след това слагах фактологичното число – бях много прецизна в прецизността си)
- *Какви са твоите хобита?* – да рисувам, да пея, да чета книги, да свиря на пиано (макар и последното по едно време да се бе превърнало по-скоро в задължение, отколкото в хоби)
- *Кой е любимият ти цвят?* – хм... не съм сигурна... *зеленият?* (Защото това е цветът на природата, обосновавах

за себе си отговора. Никога не можех да определя любимият ми цвят и постоянно го променях, според настроението. По-късно осъзнах защо – но не защото съм далтонистка (защото не съм) – причината беше по-скоро философска, отколкото физиологична.)

- *Коя е любимата ти книга? – ???* (не помня какво бях отговаряла, но по всяка вероятност е било като при въпроса с цветовете)

- *Какво най-много обичаш да правиш? – да изследвам хората* (помня как винаги го пишех като в транс и всеки път недоумявах написаното и какво точно означава „да изследваш хората“. Нещата се обясниха от само себе си години по-късно, като уликите за това открих и в детските ми мечти, описани по-нататък)

Сега, като погледна въпросите, повече ми приличат на интервю за някакво маркетингово или статистическо проучване. Особено въпросът за работата на родителите ми. Какво ли пък му е било важното да се знае какво работят родителите ти? Освен може би, за да може *твоите* родители – ако въобще четат лексикона ти (не беше изключено и да е така) – да преценят дали „е добре да си играеш с този или онзи“. Това обаче силно ме съмнява.

Първо, защото в онези времена всички знаеха всичко за всички и не беше нужно това да се потвърждава писмено от ръката на дете в детски лексикон, който и без друго нямаше как да е по-надежден от регистрите на партията.

Второ, защото на родителите на повечето от нас не им беше нужно да *четат* нещо, за да ти забраняват това или онава – те просто го правеха почти постоянно и за какво ли не. Родители – това им е работата.

И трето, защото няхаме друг избор, освен да си играем с децата от квартала. Колкото и да се опитваше да избягваш някого, нямаше начин да не се натъкнеш на него в някоя от обиколките на няколкото стотин квадратни метра площадка пред или зад блока.

Що касае въпросите за „*любимото ти*“ това или онова – години по-късно осъзнах нещо много интересно. Голяма част от съзнателния ми младежки живот се бях измъчвала от това, че „*нямам собствено мнение*“. Всеки път, когато ставаше някаква кавга или когато хора бяха на различно мнение, успявах да се поставя на мястото на всеки един от тях. Да вляза в неговия свят и да го разбера. Да разбера откъде идва и накъде отива... И когато ме питаха за мнение, не можех да кажа кое е горе и кое долу, кое е „правилно“ или „грешно“, защото за мен всяко едно беше и правилно, и грешно, и горе, и долу. То просто си беше такова, каквото е. Някак виждах нещата в цялост и не можех да ги разбия на парчета, за да им дам имена. Коя съм аз, че да давам оценки?! Да не би да бях някакъв разпределител на „хубаво“ и „грозно“, „добро“ и „лошо“? Това много ме тормозеше и дори се обвинявах, защото нямам лично мнение и не проявявам твърдост.

Един ден обаче ми просветна, благодарение именно на въпроса „*какъв е любимият ти цвят*“, който все си оставаше без еднозначен отговор... и на физиката. Осъзнах го, след като го свързах с факта, че бялото (бялата светлина) съдържа в себе си всички цветове. И затова ако изберях да назова един цвят като „*любим*“, това за мен щеше да означава, че казвам „*не*“ на всички други. А това не можеше да бъде вярно за мен – всички цветове ми харесваха и всички те имаха място под слънцето!

Това прозрение беше много важно за мен в контекста на настоящите ми занимания и в светлината на личната ми мисия. Аз просто умеех да разбирам всеки, без да съдя никого за изборите им. Успявах да се свържа с различната гледна точка – такава, каквато тя бе в момента. А ако се променеше с времето, променях се и аз – заедно с нея и заедно с човека, който я променяше за себе си. Успявах да вляза в обувките на всеки, да се почувствам удобно в тях и дори да разбера какви места е посещавал с тях, както и накъде се е запътил.

Интересно как действително много по-късно, след като си живял живота си и си преминал през различни странности

или предизвикателства, свързваш точките в единна картина, която започва да се осмисля за теб (Стив Джобс бе напълно прав!). А това те учи да не се тревожиш за каквото и да било и да приемаш себе си такъв, какъвто си в *този момент*. Защото, макар и да знаеш някъде дълбоко в себе си кой всъщност си – ти никога не знаеш какво би могло да има отвъд това, което знаеш или отвъд това, което си мислиш, че знаеш в *този момент*.

Това е то... Може би цял живот човек си остава в неведение какво го води, откъде идва и накъде пътува. И единственото, което трябва да прави, е просто да се доверява на Пътя и да му се наслаждава... Да се чува какво си казва и да отвори очите си широко, за да види това, което се случва около него. *Защото то също е част от самия него.*

3

ИГРИТЕ

Като деца играехме на какво ли не. На игри, предавани поколения наред. И на други, създавани от нас самите. Далеч от ерата на компютрите и интернета, бяхме близо до природата и играехме с *естественото* и *натуралното*, което беше на разположение навсякъде около нас. Играехме в калта. Танцувахме в локвите след проливните летни дъждове. Хващахме въшки в бункера, който сами си бяхме направили в мазето на една изоставена къща зад блока. Изобщо, имаше пространство за много креативност и съзидание в простотата на света от края на 20-ти век.

Артист по душа и по природа, все бях начело на някоя детска театрална формация. Репетирахме часове наред с децата от квартала, за да поканим след това родителите ни „*на представление*“. Организирахме си модни ревюта пред входа, като всяка от нас сменяше по 3–4 тоалета на фона на музикално озвучаване. Подготвахме съчетания по художествена гимнастика и „*street dance*“ (улични танци). Пресъздавахме филмите от екрана, докато се въплащавахме в любимите си герои. Най-много обичах „*Седморката на Блейк*“ със саморъчно направените гривни за телепортиране и „*Пръстенът на Арабела*“. Така се пренасяхме във въображаеми светове, видими само за нас. Виждате ли, не ни трябваша кой знае колко разнообразни развлечения. Самите ние бяхме развлекателната индустрия на 20-ти век.

Не ни беше чуждо и приложното изкуство. Правехме изделия от сапун, който гравирахме с нож до получаването на красиви предмети. Дялкахме дърво в различни форми. Шиехме кукли. Майсторяхме си шикозни фиби, пандели и диадеми от плат.

Имахме игри, които развиваха и предприемаческия дух. Правехме се на собственици на магазини и ресторанти. „Готвехме“ ястия от наличните суровини покрай нас – цветя, листа, треви, поръсени с прясно събрана пръст – и след това ги „продавахме“ или разменяхме на бартер за друго, което ни беше необходимо.

Явно толкова дълбоко съм се вживявала в ролята си на предприемач, че веднъж – за да направя изживяването още по-реалистично – бях осигурила на децата от квартала съвсем *истински* пари. Бях се сетила, че нашите държат една жълта кутия на много удобно място в хола точно до „моего“ място пред телевизора. Много пъти я бях разглеждала, като ползвах съдържанието ѝ да се упражнявам на базови математически умения – броене и събиране.

Тази кутия, някога помещавала невинни ленти за фотоапарат, сега беше пълна с банкноти по 5 лева. Може би спестяванията на нашите? – на които изглежда дори и за миг не им бе хрумвало, че подобно място на съхранение е по-скоро място за изложение. Помня, че в онзи ден отскочих набързо до осмия етаж, взех жълтата кутия и – като я сложих на тротоара пред блока – я отворих за широко потребление от страна на всички млади „предприемачи“.

В резултат, за проявената находчивост получих *„потупване по рамото“*, но от по-различен характер. Не се притеснявайте, нашите не са ме били или нещо подобно (*те никога не го правеха*). Дори не ми се караха, може би защото бяха прекалено вцепенени от деянието ми и очевидните възможни последици от него. Беше просто една обстойна беседа, проведена със сериозен тон, за това как е недопустимо да ползвам „истински“ пари за игра:

– Ами какво, ако някой си ги беше прибрал? Какво щяхме да правим тогава?

– Всъщност, как да бъдем сигурни дали всичките пари са тук, при положение че не знаем колко са били преди това...

През цялото време аз мигах на парцали и не можех да схвана *къде точно* бях сбъркала... *Та нали парите са за ползване?*, мислех си аз, докато се опитвах да схвана логиката на случващото се. Малко след това кутията завинаги изчезна от шкафа в хола, а аз така и не я видях повече.

МЕЧТИТЕ

Не си спомням да съм била „мечтател“, нито пък сега бих се нарекла такава, независимо че обичам да се рея в небитието, да рефлектирам върху битието и да осмислям случващото се, докато редя пъзела на живота. Дори понякога, като чета или слушам за това как хората мечтаят да имат това или онова, да направят едно или друго, си казвам „как може да съм толкова постна откъм мечти?“ Сякаш единственото, което ме интересува, е настоящият момент и нищо повече. Често дори правя тест със себе си, като се питам:

„Ако знам, че разполагам с един месец или пък утре е последният ми ден на Земята, какво точно бих правила сега? Какво бих променила?“

Отговорът ми почти винаги е „нищо“. Нищо по-различно от това, което правя и в момента. Може би дори бих правила *още повече* нищо. Единствено бих се обадила на родителите ми и на най-близките ми хора, но дотам. Обикновено след подобни проверки се чудя дали подобно отношение към живота всъщност не показва липсата на самоинициативност и стремеж за придвижване напред? Не знам. Това, което обаче знам, е, че за мен мечтите и мечтаенето са също като живота и живеенето. Мечтите *са* живота и животът *може да бъде мечта*. Стига да обичаш и него, и себе си достатъчно, за да се довериш, че е така.

И така, не бленувах много-много като малка, но наскоро си припомних, че се бях видяла в 3 проекции, които бих могла да нарека мечти (като оставим настрана типичните за малките момичета „*искам да стана актриса*“ и „*искам да срещна моя Принц*“). Тези три мечти като че ли съжителстваха по едно и също време в мен. Когато декада по-късно споменът за тях отново бе изплувал в съзнанието ми, и трите се бяха развляли

като на бял флаг, който вероятно трябваше да ми покаже, че съм постигнала някаква цел или съм достигнала до следващото ниво в *Играта на живота*.

Мечта #1: Да стана детектив

Тази мечта вероятно е била провокирана от факта, че бях изчела всичките десетки книги на Агата Кристи от семейната ни библиотека, а след това бях преобърнала и тези от Конан Дойл и се чудех чий стил повече ми харесва – този на Еркюл Поаро или на Шерлок Холмс. Определено и от двамата имаше какво да се научи и най-вече – как да ти сече пипето.

Благодарение на пълните шкафове и рафтове с книги (в детската, в хола, та дори и в спалнята и кухнята), както и на вечната домашна картина „*Татко седи на фотьойла с книга в ръка*“ – любовта ми към четенето беше по-скоро *интуитивен акт*, отколкото някакво насила възпитавано у мен качество от страна на родителите ми. Просто се протягах, взимах книга от рафта, прелиствах я и усещах дали двете искаме да се потопим една в друга.

Всички книги бяха завеждани в картотека, която баща ми грижливо водеше. Имаше няколко тетрадки с дебели корици, изпъстрени с неговия красив каканижещ почерк – с името на книгата, автора и година на издаване. Книгите въпреки наброяваха около 1000, а може би 2000? Или пък бяха 10,000? Не помня с точност числото, но помня, че когато баща ми с гордост го беше заявил преди време, си помислих „*защо да не си отворим библиотека тук въпреки?*“ И даже се зачудих дали дори в градската библиотека книгите наброяваха поне толкова.

След като още 6-годишна бях изяла с кориците всички книги с приказки и то няколко пъти, минах на Жул Верн, а няколко автора след това (*бях доста последователна и прочитах всичко от съответния автор*), открих тайнството на криминалетата. Еркюл Поаро ми беше другар дълги години – за известно време дори се възприемах като негов доверен партньор, колега-детек-

тив. Често си представях, че аз съм той и се опитвах да разнищя историята и да хвана престъпника само няколко страници навътре в книгата. Не отбелязвах никакъв успех като детектив, разследващ случаи, описани в книга от друг човек. Може би защото тогава погрешно съм смятала, че трябва да гледам на случаите през очите на Поаро, вместо – през тези на Кристи. Но това няма никакво значение – важното е, че детективската работа ми се струваше много интересна и привлекателна, защото и аз – като Поаро и Холмс – обичах да разнищвам случаи и да използвам *брилянтния си ум* за добри каузи.

Мечта #2: Да стана учен

Това не знам откъде ми се бе появило. Възможно бе да е било продиктувано от интереса ми към астрономията. С една съученичка в трети клас (която също като мен свиреше на пиано) се събирахме през вечер у нас или у тях и правехме „звездни карти“. Пренасяхме блещукащите златисти петънца от нощното небе върху бели листи хартия, като ги отбелязвахме с точки, а точките свързвахме помежду им. Търсехме скрити послания от небето *горе*, разположено на хартията тук *долу*, и се опитвахме да открием някоя нова звезда или нещо нетипично или различно от предната нощ, което да оприличим с НЛО или просто – с послание от небето. Помня, че бях събрала цяла папка с ненужно изхабени листи, а всяка вечер – в продължение на месеци – докато бях навън или гледах през прозореца, се взирах към звездите и се опитвах да разбера какво ми говорят.

И така, заради това или заради нещо друго – изпратено от далечното бъдеще и събрано в точката на настоящето, при сблъсъка му с миналото – си имах още една мечта: да стана учен.

Мечта #3: Да напиша голяма книга

Още в шести клас, подтиквана от желанието ми един ден да стана актриса, бях решила, че най-лесният начин да реали-

зирам тази цел, е като напиша *собствен* сценарий. Така, мислех си аз, нямаше как да не ми дадат главната роля. И ето че един ден вече бях написала цели два сценария. Единият – оригинално създаден от мен. А другият – по книга от български автор, чието име не помня.

За целта ползвах пишещата машина на татко. Това беше другото му любимо занимание въпреки – наред с четенето, картотекирането и колекционирането на монети, снимки и картички от различни места. Баща ми определено може да се нарече „хобист“ – човек с много хобита и интереси, особено отнасящи се до съхраняване на миналото в прилежно изготвяни и поддържани албуми, папки, тефтери и тетрадки. Аз, за разлика от него (или може би точно като него), се бях посветила единствено на колекционирането на салфетки – друг писък на модата по онова време.

И така, тракането на пишещата машина ми бе добре познато, а често ми действаше и унасящо. И тъй като свирех на пиано, не ми беше трудно да се науча да работя и с машината. До средата на първия сценарий, вече се бях превърнала във виртуоз на клавиатурата.

Любопитното от този период беше, че в оригиналния сценарий името на главната героиня, което бях измислила, се оказа истинско. След като баща ми прочете няколко реда, заяви с учудване, че имало такъв човек с такова име – при това тя била актриса. Дали отново не се бях свързала с пространството около мен и не бях прочела в невидимите записи, които понякога ми се явяваха? Или това име някак бе попаднало пред очите ми наред „*буквите*“ на някой филм (така наричахме частта след края на филма), а след това съм си мислела, че съм го „*измислила*“? Не знам, но беше интересно откритие, след което дни наред се опитвах да установя *как съм можела да измисля* име на героиня в *моя* сценарий, което си беше истинско име и при това – на истинска актриса.

5

СБЪДВАНЕТО НА МЕЧТИТЕ

Трябва да е било някъде през 2005 или 2006 г., когато се сетих за тези три мечти. Цяла година вече бях работила като търговец-консултант в една информационна агенция, а година по-рано бях публикувала и първата си малка книжка с поезия, озаглавена „*Живот*“. И тогава си спомних.

Ето че вече съм изпълнила мечтата си *да бъда детектив*. Работата ми като търговец бе да задавам въпроси, които имаха за цел да изследват нуждите на хората, така че аз да мога им дам това, което те търсеха. Вече бях започнала да се чувствам професионалист в задаването на въпроси и безкрайно много се наслаждавах на способността им да отворят толкова много затворени врати и прозорци. Тогава все още не осъзнавах, че всъщност през целия си съзнателен живот основното, което бях правила, бе да задавам и да си задавам въпроси.

Ето, *имам и книга*. Е, не беше като онази, която си бях представяла като дете – „*голяма*“ – но пък си беше книга. Някак знаех, че ме чакат и още, и че „*Живот*“ не е последната ми в живота. И се оказах права. През 2008 г. издадох втората си книга, „*Sento Ergo Sum*“, този път с поезия на английски и испански. Тази мечта все още ме дърпа за опашката и знам, че зад тъгля ме чака и още нещо...

Що касае *мечтата ми да стана учен*, пъзелът съвсем се подреди през последните години, като събра отново и детектива, и книгата, и учения. Коучингът, давам си сметка, е полето, на което сега творя и трите си мечти.

Детективът. Защото е търсене и намиране. На себе си и на пътя към теб и пред теб. Също като детектив, в коучинга задаваш въпроси, които са насочени към постигането на конкретни цели и към разнищването на често заплетени ситуации от вътрешно-човешко и между-човешко естество. Освен това

се изисква да умееш да слушаш, да наблюдаваш и да виждаш много повече от това, което е видимо за очите. Да намираш „улики“ там, където никой друг не би се сетил да търси. Да проверяваш, да изследваш, да провокираш.

Ученият. Откакто започнахме да водим и собствената програма за обучение по коучинг *Intunity Coaches*, наистина се чувствам като учен. Учен, изследващ дълбините и широчините на коучинга, а заедно с това – и дълбините и широчините на човешката природа и душа. Нещо, което всъщност съм правела от много малка с моето „*обичам да изследвам хората*“. Всеки ден под микроскоп и с телескоп, и с прецизността на хирург изучавам и изследвам есенцията и същността на присъствието и тишината. На общуването между хората, на не-намесата и ко-създаването; на воденето чрез следване; на крехкостта на живота и твърдостта на формите. На това, което е. И на това, което още може да бъде.

Книгата. Макар и все още нашата книга „*Intunity Coaches: The Tao of Coaching*“ да не е видяла бял свят, имаме около 500 страници материали и ресурси, създадени по темата. И още толкова, започнати в главата и сърцето ми. Така че някой ден може би и нейното време ще дойде. Кой знае?

6 СЪНЯТ

Преди технологичния бум и ерата на интернет и мобилните телефони, наред с пишещите и сметачните машини (*пра-родителите на съвременния компютър*), ползвахме касетофони – бащата на уокмена и дядото на iPod. В нашето семейство дълго време „оцеляхме“ само с един много малък еднокъсетъчен касетофон, произведен във Франция, и грижливо пазен от Татко в едно чекмедже в хола.

Още помня пластмасовата опаковка с оранжев етикет „BASF“, в която беше поместена онази единствена касета, на която нашите ни бяха записвали като малки. Слушах я много по-късно. Според Мама тогава съм била на година и три месеца. Оказва се, че съм проговорила много малка – това говореше записът, който сега не може да го докаже, тъй като касетата отдавна се бе развалила. Това говори и споменът ми за този запис, в съчетание със спомените на моите родители, а те за щастие никога няма да се изтрият. Даже напротив. Тази история се е повтаряла толкова пъти във всякакви форуми и форми, че всеки път, когато я чувам да излиза от устата на Мама, си представям как думите ѝ се гравират върху невидим камък някъде там в небитието, който ще бъде пазен вечно поколения наред.

На записа ясно си спомням двата гласа – този на Татко (мъдър, дълбок и всепроникващ) и моят (фъфлещ, беззъб, детски гласец). Ето и записът, с *превод в курсив*:

Татко: Дете, помниш ли какво сънува тази нощ?

Аз: Дааа...

Татко: Какво?

Аз: Пчеички (*пчелички*)

Татко: Аха, пчелички. И какво още?

Аз: И бокуци (*боклуци*)

Татко (смее се): И къде бяха тези пчелички и боклуци?

Аз: В гавата ми (*в главата ми*)

Аха, така значи – пчелички и боклуци в главата ми!

Преди няколко години се замислих върху собствените си думи и се опитах да дешифрирам посланието на детското ми Аз. Водехме Модул 2 от *Intunity Coaches*, посветен на автентичността, идентичността, Същността и Саботьорите. След като от много малка бях осъзната за моето „Черно човече“ (описано по-долу), което ползвах като пример за „саботьорите“ – възможно ли бе още тогава, макар и на такава крехка възраст, да съм си давала улики? С *пчеличките* например, като метафора на Същностния глас и *боклуците* – този на Саботьорите? Иначе казано – да съм разчала, че мислите могат да бъдат, както творчески и съзидателни, така и вредни и деструктивни и че последните си заслужава да бъдат изхвърлени на боклука.

Година по-късно стана още по-интересно, когато в миг ме удари собственият ми детски отговор на въпроса „Къде бяха тези пчелички и боклуци?“, на който погледнах под друг ъгъл. „Ето ти един интересен коан.“ – мислех си аз – „Дали съм имала предвид, че пчеличките и боклуците се намират в главата ми, оттам и метафората за Същността и Саботьорите? Или е възможно да съм осъзнавала, че снят за тези пчелички и боклуци е роден от главата ми, с други думи е плод на собствено то ми въображение?“

Кое то и да е било от двете, определено отговорът е някъде там – в главата на едно малко 15-месечно дете. И същевременно някъде тук – в същата тази глава, която се блъска да го намери. Така или иначе и двата отговора сами по себе си ме карат да мисля, че съм била едно *много мъдро дете*, което с времето и трупаната през годините опитност се е отдалечавало постепенно от своята мъдрост и знание. Само за да започне отново, някога там – в далечината на линейното време – да започне да се завръща обратно към тях. Или както беше казала

Цуфи веднъж: „Когато бях малка, сякаш бях много по-мъдра, отколкото се чувствам сега.“

А дали не допускам и друга възможност – като например това, че няма нищо друго *между редовете* или *отвъд казаното*? Не, тази възможност дори не я разглеждам. Защото, както съм се убеждавала досега – отговорите, до които достигам и които продължавам да намирам по пътя си, често ми служат като *трохиичките* на Хензел и Гретел – обратно по пътя ми към Същността. Почти незабележими сред обраслите пътеки и храсталаците на живота. Но там, винаги там. Стига да продължавам да ги търся и да съумявам да ги забележа.

ЧЕРНОТО ЧОВЕЧЕ

Помня го. Малко черно човече – като нарисувано с въглен, но много плътно. Обикновено стоеше на дясното ми рамо и ми говореше. Никога не ме е било страх от него. И сякаш знаех, че е *творение*, създадено някъде там между въображението и реалността. Но в същото време знаех, че е истинско.

Беше ми като приятелче, но като че ли и още нещо. Често беше в ролята мъдър съветник или шут, който умее да задава умни и провокативни въпроси. А в някои случаи се проявяваше и като назидател или съдник, и нещо като надзирател. Спомням си как си говорех с него най-често в тоалетната. Кога беше изчезнал, кога се беше изпарил – нямам спомен.

Впоследствие реших, че това може и да е бил моят *Саботьор*, както ги наричаме в коучинга. Само че странното беше, че *то* не ме саботираше. Както казах, беше ми повече като другар, нещо като спътник в живота, който се грижеше за мен. Така или иначе саботьорите и по коучинг дефиниция не са нещо „лошо“. Те са просто тази част от нас, която си „мисли“, че те предпазва от *новото*, като обаче повече те спира, отколкото да те *мотивира* да действаш. Разчита на стари и овехтели данни и изкривена информация – на опитност, събрана до момента, но не и отвъд това. Саботьорите нямат хоризонт за бъдещето – виждат и разчитат само миналото и спират в настоящето. И дотам. Затова и не е добре да се осланяш на тях, когато взимаш важни решения в живота си занапред.

С *Черното човече* водехме интересни разговори. За нещата от живота.

– Какво трябваше да направя? Как трябваше да реагирам? Защо този човек все се държи с мен по този начин?

– Би могла следващият път просто да му кажеш това и това или да направиш това или онова, и да го поставиш на място му – съветваше ме Черното човече.

– Да, точно така! Следващият път ще направя точно така и така и ще му покажа как да се държи с мен! – с ярост и болка отговарях аз на отворилата се детска рана от несправедливостта, която бях преживяла.

Благодарение на него обаче разбрах, че ние хората имаме способността да настройваме (или може би по-скоро, да разстройваме) възприятията си на 3 честоти: неутрална (0), позитивна (+) и негативна (-). И в зависимост от настройката им – да изкривяваме възприятието си за преживяванията, през които преминаваме в живота.

Така например установих, че дълги години моето аудиално (звуково) възприятие е било нагласено на „негативна“ честота и затова често се сърдех и цупех на другите в резултат на това, което *чувах* или на *начина*, по който ми говореха. След такива разговори обикновено се прибирах с букет от негативни емоции, само за да поведе нови шумни разговори със себе си, а може би и с Черното човече. Нощем се борех с тези емоции и превъртах като на лента случилото се, в неуспешни опити да разбера какво не е наред с мен или какво е *трябвало* да направя или да кажа в своя защита. Все се защитавах и оправдавах. Чувствах се виновна за почти всички несправедливости в света – мои и тези на другите хора – и отговорна за случващото се. И защо? Само защото съм станала волен или неволен *озвучител* или *съзвучник* в разговор между мен и някой друг или просто наблюдател на хора, които се карат помежду си, без да съумеят да се чуят.

Добре поне, че *визуалното* ми възприятие бе по-скоро позитивно настроено, а *кинестетичното* – неутрално. Така поне можех да разчитам на тях за сравнително „нормален“ живот (каквото и да означава това), макар и често да бяха заглушавани от акустиката на собствения ми *аудиал*, която бе достатъчно гръмка и силна.

8

ГЛАСЪТ

Спомних си го години по-късно. Мъжки глас, който чух толкова ясно, все едно на стерео, отгоре и навсякъде около мен. Силен и категоричен.

Бях на 7, вече втори клас, и отивах на училище. Вървах сама по улицата, нарамила оранжевата раница на гръб, и тъкмо щях да вляза в тунела на „Белия блок“... По онова време не беше опасно децата да ходят сами на училище още от малки. Можех добре да запомня няколкото стотин метра по права линия до началното училище, а двете улици, които трябваше да пресичам, не бяха особено стряскащи, предвид това че по тях рядко се случваше да минават повече от две коли по едно и също време.

Добре познавах „Белия блок“ – макар и от различна пространствена и времева перспектива. Като тийнейджърка, често се вирах в него от прозореца на детската ми стая. Покрай писането на домашни и четенето на уроци, несъзнателно се отнасях в мислите си – седнала зад бюрото с отпуснати ръце или подпряла замечтано глава в поза „*Мислителят*“ на Роден. Погледът ми за известно време ще се зарее в небето и отвъд него, докато мислено почвах да очертавам облаците и се опитвах да им придам форма. От време на време гравитацията плъзгаше погледа ми по-надолу – върху очертанятията на „Белия блок“ (който заради оптичната измама изглеждаше да е висок колкото нашият), а после – и върху някоя тераса с проснато на нея пране, което дълбокомислено изучавах с интерес. Ако някой ме погледнеше острани, вероятно би си казал, че разглеждам този блок като някакъв музееен експонат или важен артефакт. Освен ако не знаеше, че понякога въобще дори не го забелязвах. Реех се в мислите си, като се оставях да потъна

напълно във вакуума на откраднатото за миг забвение измежду поредицата от ежедневни ученически задължения.

Този блок ми харесваше, защото беше бял и някак по-модерен. Беше малък и нисък. Не като нашия сив 8-етажен блок (с 3 входа и по 24 апартамента във всеки вход) и неговият брат-близък, който се простираше по диагонал на нашия, а другият му край завършваше при южната страна на „Белия блок“.

Това с реенето в небесата беше продължило до момента, в който един ден не се стреснах от откритието, че покривът на „Белия блок“ беше станал убежище за един брадат чичко, който обичаше да се разхожда в „покоите“ си... чисто гол. Постепенно установих, че и той май ме беше забелязал как го изучавам над разтворените пред мен учебници и със силно премрежен поглед. Премрежен – не от друго, макар и да се чувствах доста неловко в негово „присъствие“ – а от това, че не успявах да хвърля дотам с просто око. И не за друго – а просто защото исках да разбера доколко трябва да се притеснявам от този нашественик в личното ми пространство. Оттогава налетна сигурността, която изпитвах в уединението на детската ми стая, бе напълно опустошено от глухото присъствие на брадатия чичко и неговите търсеци и (сигурна бях) надсмиващи се очи, та макар и той да се намираше на около 300 метра по права очева линия от моя прозорец.

Момент 1: Гласът

И така, вървах си онзи ден, докато отивах на училище, много преди да се „срещна“ с голия непознат на покрива, когато чух *Гласът*:

„Ти винаги ще бъдеш сама.“

Един момент, който след това се разтвори в *три други момента*, за да се събере отново в точката на Осъзнаване...

Нямам спомен как бях реагирала, когато го бях чула. Сега се чудя дали не бе в резултат именно на този *Глас* това, че често

бягах от училище във втори клас. Просто си тръгнах и се прибрах вкъщи, без да давам никому обяснения, макар и ясно да съзнавах, че това, което правя, не е съвсем в реда на нещата.

Един ден татко се прибра по-рано от очакването и ме спипа, скрита зад струпаните на леглото в спалнята багажи, точно зад едно огромно огледало. Тъкмо бяхме направили разместване и сега мястото, където допреди това беше детската ни стая, се беше превърнало във временен склад, който предстоеше да се реформира в родителска спалня. Попитал ме бе с учудване:

– Дете, какво правиш тук? Ти не трябва ли да си на училище?

– Ами малко ме болеше коремчето и се прибрах по-рано – бях отвърнала, скривайки истинската причина, която беше много проста. Изобщо не ми беше хубаво в училище, макар и да не помня защо.

Изглежда бях изтикала този *Глас с послание* дълбоко някъде в себе си, докато години по-късно аз – вече студентка – задено с *гласа на майка ми* от ученическите ми години не дръпнахме заедно резето на отдавна заключената от детската ми ръчица врата и не го пуснахме да излезе, отваряйки значително количество въпроси и някои недотам ясни отговори.

Момент 2: В студентските години

(малко преди раздялата ми с втората сериозна връзка)

Отново се бяхме изпокарали за нещо. По всяка вероятност нещо съвсем незначително като например, защо ще се записвам да уча немски:

– За какво, за Бога, ти е притрябвал на теб тоя език? Какво си мислиш, че можеш да постигнеш, като учиш немски? – крещи той насреща ми. А аз се опитвам да обясня, че имам желание и ми е интересно... И какво от това, че ще уча немски! Просто не мога да разбера какво му пречи това пък на него!

А може пък да е било за това как точно се използва пералнята машина и има ли смисъл от сушилни. Или за това чий ред

е да измие чиниите в кухнята, тъй като „*съобразно седмичния график, сега е твой ред!*“ – независимо, че той се бе хранил сам снощи, докато аз бях нощна смяна, и не съм имала възможността да нацапам и една малка лъжичка, камо ли пък цял взвод от кухненски прибори и пособия.

Седя и си мисля защо въобще се подлагам на това отношение. С какво съм го заслужила, по дяволите? И какво, за Бога, все още ме задържа в тази връзка? И се чувам да си казвам: „*Искам да остана сама! Поне веднъж в живота си! В съзнателния си живот. От 16-годишна не съм била сама. Тази връзка преля от предходната и все съм с някого... Искам да разбера какво е да съм сама. Коя съм... Да се погрижа за себе си – поне един път да видя какво е! Вместо все да угаждам на някого, при това без да получавам каквато и да било благодарност или нормално отношение!*“

И тогава изплува споменът за случка от ученическите ми години...

Момент 3: В ученическите ми години

Седяхме си вкъщи с мама. Със завидния ѝ нюх на тюлен от военно-морските сили на САЩ или дори по-просто – нюх на което и да било животно на планетата – тя беше усетила, че нещо се случва в главата ми.

– Какво има? – чувам я да ме пита.

– Чудя се дали ми се ходи там или не – споделям с нея, но май по-скоро споделям със себе си, озвучила вътрешния си диалог. – Сякаш не ми се ходи сама... – продължавам да говоря на себе си. – Но пък ако взема Аничка с мен, ще отида със сигурност. Да! Точно така ще направя! – чувствам се живнала от моментното облекчение, че имам решение, което при това ми харесва.

Кратко мълчание. Тишина, нарушавана единствено от стържещите в главата ми мисли. И после:

– Все искаш да си с някого, мамо. Сякаш не можеш да си сама... – казва тя като в унес, докато ме гледа с търсеция си и

изучаващ поглед, а после допълва – сякаш те е страх да не би да останеш сама.

Момент 0: Припомнянето

И, *бааам!* Вратата на ковчежето се отваря с гръм и трясък. В този момент бяха събрани три момента от живота ми – настоящият, миналият и по-миналият. Три момента, които заедно отвориха спомена за първия, и ме заслепиха. Или може би, озариха? Зависи от гледната точка.

В този момент осъзнах как винаги бях преследвала илюзорния уют на това да имам някого до себе си – да не би да... *Какво? Изчезна?* Така бях преминавала от връзка във връзка, само когато съм сигурна, че следващата ми е „сигурна“. Страхувах се да си подам главата навън, ако не съм си подсигурила *с кого* да изляза. Търпях хората във връзките ми или неприятното отношение, само и само *да не би да ме изоставят*. Усмиввах се, за да предразполагам хората наоколо – *да не би да ме наранят*. И използвах с гордост и без предразсъдъци стратегията „*Тръгвам си!*“ – но не защото наистина исках да си тръгна от връзката, а само и само да не позволя *те* да си тръгнат от мен...

Тежестта на това осъзнаване беше огромна в мига, в който го прозрях. И в същото време, странно как, но изпитах лекота. Лекота от тежестта и товара, които бях носила години наред и които само за един кратък миг разтоварих от плещите си и изоставих в онази артистично подредена от мен стая в столичния квартал Младост – 2. Лекота и освобождение, и още толкова вълнение за това какво ли още съм спотаила в това малко и добре пазено ковчеже на паметта? *Откъде бе дошъл този Глас? Това ли беше, което наричаха Бог?* Защото със сигурност не беше голият брадат чичко на покрива на „Белия блок“ – него щях да го „срещна“ години по-късно. Беше нещо друго. Извън мен. Но и в мен. Аз, но не Аз. Друг, но не съвсем друг.

Гал Сасон

Имах възможността да се срещна лично с Гал Сасон на индивидуална сесия през 2009-та и да се посъветвам с него (а чрез него – и със Звездите) за *Гласа*, който си бях припомнила.

Срещата ми с него също беше от онези, които не бяха планирани, но се случиха по възможно най-малкото съпротивление. Някой ми беше казал, че Гал Сасон ще бъде в България след 2 седмици и че освен семинарните лекции, може да се направят и индивидуални срещи с него. По онова време работех в AES и постоянно пътувах до базата ни в Каварна, където вече бе започнал строежът на ветро-парка „Свети Никола“. Позамислих се дали ще мога да се ангажирам с конкретен час, при положение че командировките ми често се планираха от днес за утре, но въпреки това го направих. Открих телефонния номер на Кибеа, които организираха посещенията му в България, и се обадох, за да запазя час за ден, който ми се струваше подходящ.

– Здравейте, бих искала да си запиша час за индивидуална среща с Гал Сасон. – казах на дамата, която вдигна от другата страна.

– Как се казвате?

– Гергана Павлова.

– Добре, записвам Ви... Вие сте 15-та в списъка с чакащи.

– Какво имате предвид?

– Всичките му часове са заети и сега записваме в списъка с чакащите. В случай че някой се откаже и се освободи място, ще се свържем с Вас.

– А каква е вероятността да се освободи място?

– Много малко вероятно е. Тази година Гал за пръв път реши да провежда и индивидуални сесии и интересът към тях е доста голям. Часовете бяха изчерпани много бързо, малко след като го бяхме обявили. Затова нищо не мога да Ви обещавам. Но може да заповядате на някоя от неговите лекции, те също са много интересни.

– Не, няма да имам възможност за тях – отвърнах – по-скоро ме интересуват индивидуалните консултации. Ами, добре тогава, ще очаквам да ми се обадите, в случай че нещо се освободи.

– Разбира се. Благодаря Ви за обаждането. Лек ден.

– Дочуване – казах аз и затворих.

Бях учудващо спокойна и изобщо не се ядосах, заедно не се бях обадила по-рано. Някак си знаех, че това „много малко вероятно“ е много вероятно да бъде обърнато в моя полза. Откъде знаех – не знам. Но това канско вътрешно спокойствие, което усещах в себе си като топли водни изпарения от дълбок минерален извор, ме накара просто да приема нещата такива, каквито са. И да изчакам.

Желанието ми да направя нещо *лично* за себе си бе напълно забравено и мигновено изтикано с финес и безупречна прецизност от жонглирането ми с безброй многото, постоянно прииждащи служебни ангажименти. Няколко дни по-късно – изцяло погълната едновременно от разговора в колата, отговарянето на е-мейли на Blackberry-то и менталното програмиране на спешните ангажименти за следващите дни – пътувах в черната Navara на Андре заедно с още няколко колеги, които току-що се бяха приземили от чужбина.

Както обикновено, седях на задната седалка, отдясно зад шофьорското място и от време на време вдигах поглед от Blackberry-то, за да се насладя на тучните полета на Североизточна България или просто защото ми беше прилошало. Докато подскачахме с колата по неравния терен, чух телефонът ми да звъни. Беше непознат номер. Стационарен. Не ми звъняха често от стационарни номера, но затова пък всеки ден получавах десетки обаждания, свързани с работата, и реших, че и този е такъв.

– Добър ден, с Гергана Павлова ли разговарям? – попита женски глас.

– Да, аз съм на телефона. Кажете.

– Обаждаме Ви се от Кибеа във връзка с индивидуалните срещи с Гал Сасон, за които сте се записала.

– Да? – заслушах в *очакване*, но и *без очакване*.

– Много съм радостна да Ви уведомя, че той ще може да Ви приеме за индивидуална сесия и ако все още сте свободна на тази дата, ще Ви помоля да ми потвърдите.

– Ах, наистина ли? – възкликнах, *невярваща* и *вярваща*.

– Да, случи се така, че се отмени един от неговите семинари, и той реши да запълни това време с индивидуални срещи. Така че сега ще има възможността да приеме всички чакащи. Това наистина е *уникален* шанс. И тъй като интересът е голям, ще бъде добре да ми потвърдите възможно най-скоро.

– Да, разбира се, нека само да проверя в календара си... Да, ще мога! Потвърждавам.

– Чудесно. Записвам Ви. Заповядайте в офиса на Кибеа на тази дата, където ще Ви посрещне наш представител и ще Ви упъти.

– Благодаря Ви много! Радвам се, че така се е получило. Е, съжалявам, че семинарът се е провалил, но... Да. Много се радвам. Благодаря!

– И аз благодаря, че успяхте да ми потвърдите веднага. Хубав ден.

– Хубав ден и на Вас.

Затворих. Усмихнах се скрито под мустак, а вътрешно ликувах. Не толкова заради предстоящата ми среща с Гал, а защото че някак бях видяла и предусетила, че „*много малко вероятно*“ щеше да се превърне в „*много, много вероятно*“. Останах още малко така. Зарейла поглед над безкрайните зелени поля и с нула служебни ангажименти в главата, докато тялото ми подскачаше нагоре и надолу, в пълен синхрон с другите човешки тела в колата, рисувайки с движенията си синусоидата на накъдрения под нас черен път. А усмивката ми продължаваше да грее едва-едва прикрита на лицето ми...

Докато дните не се изтърколиха и не се озовах в цветната стаичка на издателство Кибеа, удобно настанена в стола точно срещу Гал Сасон.

– Гал, бих искала да те попитам за още нещо – подех най-сетне аз.

– Да?

– Когато бях на 7, ясно си спомням, че чух един глас, който ми каза „*Ти винаги ще бъдеш сама*“. Наскоро си го припомних и оттогава насам все се чудя какво означава това... – определено разчитах, че Гал Сасон, освен анализатор (както четеш визитката му), е и нещо като „всевиждащ пророк“.

– Не знам. Може би си осъзнала, че си се отделила от Бог, от Цялото – отвърна той, докато продължаваше да се взира в екрана на компютъра с моята астрологична карта на него.

Реших, че въпросът е ясен и следователно, приключен. За него. Но нищо не казах, тъй като нямаш идея дали този отговор ме удовлетворява или трябва да почопля още в него. Докато не щеш ли, след няколко минути и все едно отговаряше на себе си, Гал каза:

– Не знам защо се притесняваш от това, че ще останеш сама. Тук виждам, че ще имаш две деца и ще се ожениш или за *много* по-възрастен от теб, или на *много късна* възраст.

Прав беше, Гал. Оказа се второто – Пламен е само с 2 години по-голям от мен, а 38 години съвсем не са първа младост.

„*Може би си усетила, че си се отделила от Бог, от Цялото.*“ Думите му кънтяха в ушите ми дълго след това. Изречени така, все едно това беше нещо съвсем в реда на нещата и се случва всеки ден. Ама, разбира се, как не се бях сетила! Не можеше ли да ми даде малко по-конкретен отговор? Като например, кой точно ми го бе казал и защо? И как така съм го *чула*? И въобще – нормално ли е едно 7-годишно дете *да чува* такива неща?

Истината обаче е, че отвъд негодуванието ми, което беше израз на бунта в търсене на смисъла – аз виждах такъв. Всъщност всичко това наистина ми звучеше доста смислено. Или

най-малкото, успокояващо. А ако не това, то поне ми даде хляб за още размисъл и нови открития. Открития като това например, че думата сам на английски, ALONE, съдържа в себе си това, че *всички сме едно* – AL(L)ONE.

*Просто трябваше да се освободя от фиксацииите си
и да погледна на живота от съвсем различен ъгъл.*

9

„ТИ СИ СПЕЦИАЛНА“

От разговорите със себе си помня един, който много често водех. Той се въртеше и превърташе с повод или без повод – също като грамофонна плоча, която се пускаше като по команда на равни интервали от време.

„*Ти си специална*“ – чувах да казва някакъв дълбок глас в мен.

„*Аз съм специална...*“ – замислях се и поглъщах смисъла на тези думи. И после: „*Да, бе! Как ли пък не! Какво пък ми е толкова специалното? Коя съм аз, че да бъда „специална“?*“

Все още не мога да преценя кой беше *истинският* глас в мен и кой – *фалшивият*. Сега, като се замисля, може би и двата бяха еднакво истинни. Аз *наистина* съм специална. Но също *толкова* специална, колкото и *всеки друг човек* на тази Земя. Може би това съм искала да си кажа преди време – че всеки човек под Слънцето е *еднакво специален*. Специален и важен за добруването на Земята. И че всеки си има своя мисия, която е тук да изпълни.

И оттогава въпросът „*Защо съм тук? Защо сме тук?*“ – насочващ към смисъла и предназначението ми и това на *Човека* – беше станал незаменим спътник в дните и нощите на онова малко момиченце, което никога не престана да търси *Истината*.

ДОБРОТО

– Всички хора са добри – обяснявах аз на моите приятели, като се опитвах да ги накарам да ми повярват.

– Ама какво означава добри? А? Можеш ли да ми обясниш? Като ми обясниш, може и да ти повярвам! – ще се заяде някоя от тях.

– Ами... не знам – смутено отвърщах аз и се затварях в себе си, по-скоро в търсене на отговора, отколкото от обида или нещо подобно.

Беше ми трудно да разбия невидимите стени на тяхното неверие. Не знаех как да опиша това, което усещах – това, което всяка клетка от тялото ми *познаваше*. Винаги съм вярвала в Доброто у хората. Някак просто знам, че го *има*.

Години по-късно много се бях впечатлила от метафората, която *Шри Шри Рави Шанкар* беше дал на едно събиране в НДК:

– Хората са като атомите – бе казал той. – В центъра на всеки атом се намира ядро, което е с положителен заряд, а около него обикалят електрони, които са отрицателно заредени. Така е и при човека – в сърцевината си той винаги е добър, независимо дали прави или не прави лоши неща.

Между другото, устройството на *ядрото* на атома също е съставено от положително заредени протони, заедно с някой и друг неутрон.

Ин и Ян. И Нулата.

Разговорите за Доброто, които водех с всяко хлапе в квартала, и недоверието, което срещах в резултат, дори за миг не разклащаха собствената ми вяра в Доброто. И така до 9-ти клас, когато тази вяра не само, че бе силно разкладена, но и направо разбита на дребни частици, за да се впусне повторно в търсене на *Хигс Бозона* на своето Сътворение.

Беше два дни преди Коледа на 1994 г. Знаков момент в моята лична история. С Аничка бяхме навън и се лутахме по „Пробива“ (централната пешеходна зона във Враца, която свързва СУМИ *долу* с площад „Христо Ботев“ *горе*). Сетихме се, че трябва да звъннем на наша приятелка и да я уведомим къде ще я чакаме. Щяхме да го направим от монетните телефони на Пощата. В себе си обаче нямахме жълти стотинки (тогава един градски разговор струваше 2 стотинки). Затова отидохме при щанда за вестници пред киното и помолихме продавачката да ни развали 10 стотинки на монети от по 2, „за да може да се обадим по телефона“.

– Нямам – троснато отвърна тя и продължи да гледа в другата посока, все едно не бяхме там.

– Може би не сте ни разбрала – поясних аз – ние не искаме да ни дадете, искаме да ни *развалите* 10 стотинки. Ето ги тук – протегнах ръката си към нея, в която ясно белееше доказателството, че казваме истината.

– Нямам – повтори тя.

В този миг се втрених неразбиращо в огромния куп жълти стотинки, струпан от едната ѝ страна. Беше огромен! Поне 20 сантиметра широк и още толкова висок. Аничка, каквато си беше една таква дребничка и нахалничка, се надигна на пръсти и посочи:

– А това какво е? Виждам, че имате бая жълти стотинки.

Жената мигновено се надвеси над бляскащия под светлините куп. Закри го с двете си ръце и, сякаш пазейки безценният Граал от очите на грешник, извика гневно:

– Нямам, ви казах! Отидете да искате от някой друг! Чувате ли ме?!

Стоях като вцепенена. Замръзнала и неподвижна. Гледах и не можех да повярвам на очите и ушите си! Едното от двете ми сетива трябва да бе повредено – или очите ме лъжеха, или слухът ми. Не знаех на кое от тях да се доверя. Кое беше *истина*? И кое – *лъжа*? Тогава погледнах леличката в очите и с тих, но безкрайно твърд глас, ѝ пожелах:

– Весела Коледа! – а подтекстът в думите ми беше, че *наистина* искам за нея да има хубав семеен празник и се надявам в светлината на празника да може да осмисли собственото си деяние в този ден.

Щом ме чу, вероятно схванала подтекста, а може би и абсурдността на цялата тази ситуация, тя се разкрещя и разбесня като някоя луда, която са изправили на заколение:

– Махайте се! Изчезвайте! Изчезвайте отгук! Не ми гледайте в стотинките! Те са мои и ще правя с тях, каквото си пожелае! Чувате ли ме? Махайте се!

Започнахме да се отдалечаваме и в този момент сълзите ми рукнаха като из ведро. Нежелани. Неканени. Но истински. Отприщил се бе някакъв бент, който изглежда, бе успял да ги задържи по време на разговора. Дълбоко някъде вътре в мен нещо се беше счупило с гръм и трясък. Ревях и се тресях. Неутешимо. Без все още да мога да проумея случилото се.

Говорех на себе си. Опитвах се да се убедя, че това не беше реално, че бе невъзможно да се е случило. Но като че ли вече бях прекрачила някаква граница, от която знаех, че връщане назад няма. Сякаш бях отворила „Кутията на Пандора“, която заплашваше с цялата си тъмнина и непрогледност и която никога нямаше да се затвори.

Нужни ни бяха само 2 *скапани стотинки*, за да се обадим на приятелката ни! А тази жена имаше повече, отколкото ѝ трябваша! Цяла *палатка* от жълти стотинки, по дяволите! Искахме само да ни *развали* нашите 10 стотинки, а тя ни наричаше с думи, сякаш сме някакви... зли хора. Какво, за Бога, ѝ бяхме сторили, че да се държи така с нас?

Този епизод хвърли дълга сянка върху моя живот през следващите няколко години. Доста по-късно нещо или някой успя да отмие „мръсотията“ от мен и да ми върне дълбокото убеждение, че „*Хората наистина са добри. В сърцевината си.*“ Не помня кой или какво, как или кога, но си го върнах. Върнах си вярата. Върнах си се в *моите* води. Прибрах се *у дома*, макар

и за кратко. Само за да може след това – през 2013-та – отново да попадна във вихрушка от събития и обстоятелства, които за пореден път да ме накарат да се замисля над този въпрос. Въпросът за Доброто и Злото. За „черното“ и „бялото“. Този път от друга светлина и перспектива. И да предизвикат отново моите вярвания, така че с това да ми помогнат да помъдрея още малко повече.

Защото чистата по детски *наивност* е нещо много хубаво. Само че може да се превърне в сила, едва когато е подкрепена от *мъдростта*, придобита през опита.

ГРАНИЦИТЕ

Земята

„Как така има граници между страните?“ – блъсках се аз и не можех да проумея – „Как така Земята е разделена? Ако погледнеш отгоре, Земята няма очертания като в картите. Тя си е просто... Земя! Какво тогава значи това? Кой я е „разделил“? Кой казва докъде стига България и къде започват другите страни?“

Та Земята е на всички, за Бога!

Знаех, че България е мястото, в което живея. Че съм *от* България. Само дето дълго време бърках България с Враца. А после, когато представите в съзнанието ми бяха започнали да се пропукват, почнах да вдявам, че хем живея в България, хем не съвсем. И това още повече ме объркваше. За мен *моят* град беше всичко, а с него – и *моята* България. Възприемах всичко като едно цяло. Без граници.

Нашите са ме завели на море, още когато съм била на 9 месеца. Мама казва, че са ме оставяли да цапуркам на плиткото, ползвайки дъното, за да се оттласквам, а хората наоколо се възхищавали как толкова малко дете може да плува така добре. Във водата и досега се чувствам като у дома си. Оттогава насетне всяко лято бяхме на път. За по месец-два обикаляхме страната, като в маршрута ни винаги се включваше морето и село Струпец. Така *страната* стана част от мен и аз – от нея. Като две *странници*, които взаимно се опознаваха година подир година. Затова и не можех да разбера как така някой ще определя коя страна на кого *принадлежи*, когато тя беше на всички.

Религиите

Същото бе и с отношението ми към религиите. Не можех да разбера защо има такова разделение и такава борба между тях. Интуитивно усещах, че *всички те са едно*. Говорят за едно и също нещо – макар и без съвсем да разбирам какво точно беше то – а твърдят, че са „различни“ или че едната е „правилната“, а другата „грешна“. Хората около мен ходеха да се кръщават в църква, а после кръщаваха и децата си. А аз бях твърдо решена, че няма да се покръстя, защото ако кажех *да* на една религия, това означаваше, че казвам *не* на всички останали. А за мен всички те имаха еднакво място под Слънцето. Също като цветовете, съчетаващи се в бялата светлина.

И досега не съм се покръстила, макар междувременно да стигнах до извода, че покръстването всъщност би могло да означава, че заявяваш пред Вселената *на кое точно място на Земята* си се родил.

12

ДАО

Винаги съм се съмнявала в принципа на християнството – за това, че се раждаме „грешни“. За кратко може и да съм живяла с подобни вярвания, но постоянно се чудех по какъв начин това „*да вярваш, че си грешен*“, ти помага да израстваш?

Както установих по-късно, в живота ми се бяха обособили два основни етапа, които ясно показваха еволюцията на собствените ми житейски принципи. Първият, до трийстата ми година, нарекох *Будизъм*. А след 30-те някак съвсем естествено преминах в *Даоизма*.

В *Будисткия ми период*, животът ми бе изтъкан от вярването (макар и недотам осъзнато), че за да се развиваш и усъвършенстваш, трябва *да страдаш*. Или ако не да страдаш, то поне да полагаш *неимоверни усилия*, за да се придвижваш напред. Да се трудиш здраво. Животът не е лесен и всичко трябва да се постига с пот на челото и мазоли по ръцете. Само така човек може да постигне някакъв успех.

Затова когато години по-късно Тео Бобочиков (моят шеф в AES и ментор) ми беше казал: „*Гери, ако нещо не ти се отдава с лекота, то най-вероятно не е твоето нещо*“, бях реагирала като подплашено агне:

– Анатема, Тео! Как можеш да говориш така! Ако не полагаш усилия, нищо не можеш да постигнеш! Не може да ти е леко. Ако ти е леко, значи не си вършиш работата като хората! – говорех (си), като някаква старомодна лелка.

Постепенно обаче идеята за *лекотата* и *без-усилието* започна да покълва в мен и аз неусетно започнах да се *предавам* в прегръдките на тази нова форма на проявление. Все още няхах представа за философията на Даоизма (*макар 8 години по-рано да се бях занимавала с Тай Чи*), но изглежда постоянно получавах знаци за това и се оставях да ги следвам. Неусетно.

Така например, още в зората на LinkedIn един мой контакт от Италия, когото не познавах лично и с когото така и досега не съм водила лична кореспонденция, ми беше изпратил предложение да се присъединя към група, наречена „*Taoism на нещо си*“. Тогава тази дума не ми говореше нищо, но ми се стори интересно и аз приех.

По-късно, отново неусетно, достигнах до *Лао Дзъ* и „*Дао Дъ Дзин*“ (известна още като „*Тао Те Чинг*“ или „*Пътят*“) и бях впечатлена от богатството и дълбочината на тези строфи. Колкото и пъти да четеш тази книга, в каквито и да било преводи и интерпретации, все откриваш нещо ново и истинно. В момента разполагам с осем превода на „*Дао Дъ Дзин*“ на английски, три на български и един на руски.

Оказа се, че *лекотата* и *пускането по вълните на живота* всъщност е нещо, което винаги съм правела в живота си по един или друг начин, с един или друг успех. И че това нещо ми идва напълно естествено. Както ми беше естествено да вникна в думите на Лао Дзъ, без каквото и да било усилие. Сякаш винаги съм живяла по даоистките принципи. Сякаш те са били толкова силна част от мен, че преоткриването им в живота ми, ме караше да се удивлявам и да се радвам като малко дете.

Принципът за *присъствието в тук и сега*. За това *да бъдеш*, вместо *да правиш*.

Принципът за *доверието в Пътя*. В потока на живота. За това да не насилваш нещата, а да се оставиш на случващото се в живота да те води – като една голяма река, *твоята река*, която *знае* накъде те води.

Принципът за *Майсторството*. За не-намесата и не-насилието. За постигането без усилие. За това да водиш, следвайки, без да имаш нуждата да се изтъкваш или *да правиш*, за да получаваш почести или награди.

Принципът за *вечното постигане*, съдържащо се в *пътуването* само по себе си.

Принципът за *края и безкрая*. За следването и преследването на *Ин и Ян* в един непрестанен водовъртеж. Този на живота.

Принципът за *вечната пълнота*, изтъкана от *празнота*. От всичко и нищо едновременно. *Нулата*.

Принципът за *Истината*. За това, което е. Такова, каквото е. Ни повече, ни по-малко.

Откривах Дао във всичко. В детството ми и в живота ми през годините досега. В Човека и Вселената. В емоциите и мислите. Във взаимодействието ми с хората около мен. В работата. В принципите на лидерството и мениджмънта. В коучинга, най-вече в коучинга. В науката и изкуството. В музиката. В книгите. Във всяко древно философско направление – в Конфуцианството и в Стоицизма, в Йога и Будизма, и дори в религиите. Дао за мен бе отражение на живота такъв, какъвто е, и такъв, какъвто вече го познавах. И същевременно бе *книга за живота* и *за смисъла* от него. *Съдържаше в себе си и Пътят, и Истината, и Животът*. Започнах дори да се замислям, че след като Даоизмът толкова много ми приляга, е твърде възможно Лао Дзъ също да е бил българин. Или може би – че е толкова универсален, че няма как да не е бил *и* българин.

Представях си и се вдъхновявах от мисълта как древните китайци наблюдавали Небето и Земята и изучавали цикличността в Природата, за да достигнат до простите форми на света през символиката на *Ин и Ян*. А оттам – и до *същността на живота*. Колко сила има в наблюдението и съзерцанието само! Колко мощ има в това *да оставиш* нещата да бъдат, вместо да се опитваш да ги контролираш. Не сме ли всъщност ние, Човеците, просто едни „наблюдатели“ в собствения си живот? Животът, който е далеч по-голям от който и да било от нас? И затова един ден си обещах, че:

*Докато стъпвам по тази Земя, ще го правя с радост и наслада.
Защото какъв би бил смисълът, ако не това?*